

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 282
van **KATHLEEN KREKELS**
datum: 10 december 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Gewoon en buitengewoon onderwijs - Verschuivingen in de leerlingenaantallen

Op 12 maart 2014 werd het decreet betreffende de maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (M-decreet) goedgekeurd om op 1 september 2015 te worden uitgerold in de praktijk.

Sinds 1 september 2017 krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel dat gestoeld is op samenwerkingsverbanden tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs en ondersteuningsnetwerken. Deze samenwerkingsverbanden vervangen de eerdere GON (geïntegreerd onderwijs) en ION (inclusief onderwijs). Intussen wordt gewerkt aan een nieuw leersteundecreet waar het definitief ondersteuningsmodel deel van zal uitmaken en waar onder andere het buitengewoon onderwijs zijn plaats behoudt en waar nodig wordt versterkt.

Het is belangrijk dat we de verschuivingen tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs in kaart brengen in functie van het nieuwe Leersteundecreet. In het jaarverslag van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) lezen we dat de stijging van de budgetten in het buitengewoon onderwijs wordt afgevlakt door de daling in de leerlingenaantallen. Dit is te verklaren door het M-decreet dat leidde tot een verminderde instroom vanuit het gewoon naar het buitengewoon onderwijs. Anderzijds keren een aantal leerlingen van het buitengewoon onderwijs terug naar het gewoon onderwijs.

Terugkeerleerlingen zijn leerlingen die in schooljaar x-2 in het buitengewoon onderwijs zaten, in het schooljaar x-1 in het gewoon onderwijs en in het schooljaar x opnieuw in het buitengewoon onderwijs.

1. Kan de minister voor de afgelopen vijf schooljaren de cijfers bezorgen van het aantal leerlingen dat de overgang maakte van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs?

Graag de cijfers opgedeeld voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs, en in verhouding ten opzichte van de totale populatie scholieren (in relatieve en absolute cijfers).

2. Kan de minister voor de afgelopen vijf schooljaren de cijfers bezorgen van de leerlingen die de omgekeerde beweging maakten, van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs?

Graag de cijfers opgedeeld voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs, en in verhouding ten opzichte van de totale populatie scholieren (in relatieve en absolute cijfers).

3. Kan de minister voor de afgelopen vijf schooljaren een overzicht geven van het aantal terugkeerleerlingen?
4. Hoe evalueert de minister deze cijfers en welke conclusies trekt de minister eruit in functie van het nieuwe Leersteundecreet?
5. Wat is de impact van de verschuivingen op de schoolcapaciteit?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 282 van 10 december 2020

van **KATHLEEN KREKELS**

Aan het beantwoorden van deze schriftelijke vraag ging een gegevensontsluiting vooraf. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) raadpleegde op 23/12/2020 de AGODI-databanken. De vermelde data zijn gebaseerd op de geverifieerde teldata. D.w.z., het Agentschap vergeleek de gegevens van de eerste schooldag van februari tijdens het schooljaar x met de gegevens op de teldag van 01/02 van het schooljaar één jaar voordien.

1. In schooljaar 2019-2020 maakten 3057 leerlingen de overgang van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs.
In de bijlage vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger dezelfde cijfers voor de voorbije vijf schooljaren, opgedeeld voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs, en in verhouding met de totale populatie scholieren.
2. In schooljaar 2019-2020 maakten 7033 leerlingen de overgang van het gewoon onderwijs naar het buitengewoon onderwijs.
Op het tweede blad van de bijlage vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger dezelfde cijfers voor de voorbije vijf schooljaren, opgedeeld voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs, en in verhouding met de totale populatie scholieren.
3. In schooljaar 2019-2020 werden er in totaal 181 terugkeerleerlingen geregistreerd.
Op het derde blad van de bijlage vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger dezelfde cijfers voor de voorbije vier schooljaren.
4. Ik baseer mijn vaststellingen niet op bewegingen bij de absolute aantallen, maar kijk liever naar de schommelingen bij het aandeel van de groep in de totale populatie.

Ik vind de afname van het aantal leerlingen dat de overstap maakt van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs opvallend. Dit lijkt vooral te maken te hebben met de overgang tussen basis en secundair onderwijs. Als kinderen uit het buitengewoon basisonderwijs overstappen naar het secundair onderwijs, blijven ze vaker dan vroegere schooljaren in het buitengewoon onderwijs. Kinderen en jongeren maken binnen het niveau niet zo vaak de overstap van buitengewoon naar gewoon onderwijs. Binnen het secundair onderwijs zie ik daar geen evolutie in, binnen het basisonderwijs zie ik een bescheiden afname.

Het aantal leerlingen dat de overstap maakt van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs neemt toe. Deze vaststelling gaat zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs op. Het beeld is minder eenduidig bij de overgang tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Met het decreet leersteun willen we een realistische en pragmatische invulling geven aan het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften: gewoon onderwijs indien mogelijk en buitengewoon onderwijs indien nodig. Het buitengewoon onderwijs blijft voor veel leerlingen met speciale noden het meest geschikt. Daarom zullen we in het decreet leersteun het buitengewoon onderwijs een volwaardige plaats in het onderwijsveld geven en het versterken. Anderzijds bevestigen de cijfers mijn analyse dat de deur tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs momenteel in

vele gevallen slechts één klink heeft, namelijk aan de kant van het gewoon onderwijs. We zullen met het decreet leersteun acties uitwerken om de samenwerking en afstemming tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs te verbeteren, waardoor een overstap of terugkeer naar het gewoon onderwijs realistisch en haalbaar wordt. Ook zetten we in op een sterk leersteunmodel met leersteun zichtbaar en voelbaar op de klasvloer in de scholen voor gewoon onderwijs.

5. Momenteel hebben we geen accuraat zicht op de geografische spreiding van de actuele en toekomstige capaciteitsbehoeften in het buitengewoon onderwijs. De prognoses van leerlingenaantallen in het buitengewoon onderwijs maakten wel deel uit van de tweede editie van de capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur leerplichtonderwijs maar er werd daarbij geen data aan de aanbodzijde verzameld.

In de loop van december 2020 werd de opdracht voor een derde editie van de capaciteitsmonitor gegund aan een onderzoeksteam van de Katholieke Universiteit Leuven (HIVA) en Vrije Universiteit Brussel (onderzoeksgroep Interface Demography). De overeenkomst zal lopen van december 2020 tot en met november 2021. De onderzoekers zullen drie prognosemodellen ontwikkelen, respectievelijk voor het gewoon basisonderwijs, het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon basisonderwijs. Het zal de eerste keer zijn dat er bij de afname van de capaciteitsmonitor naast vraagprognoses voor het buitengewoon onderwijs ook een aanbodbevraging in het buitengewoon onderwijs wordt voorzien om een concreet beeld te hebben van de noden in het buitengewoon onderwijs. Zo kunnen we ook in de toekomst de capaciteitsmiddelen heel gericht inzetten.

In 2020 is alvast een deel van de extra capaciteitsmiddelen voor het onderwijs voor het eerst specifiek voorbehouden voor het buitengewoon onderwijs. Dankzij een impuls van ruim € 7 miljoen in 2020 worden er via 7 bouwprojecten 259 extra plaatsen gecreëerd in het buitengewoon basisonderwijs. Het gaat voornamelijk om extra plaatsen voor kinderen met een autismespectrumstoornis. Het is de eerste keer dat er specifiek voor extra capaciteit in het buitengewoon onderwijs extra middelen uitgetrokken worden. Dit past in een inhaalbeweging voor het buitengewoon onderwijs waarbij de focus ook wordt gelegd op de meest kwetsbare kinderen. In voorgaande jaren werden ook reeds af en toe capaciteitsmiddelen toegewezen aan projecten waarmee extra plaatsen worden voorzien in het buitengewoon onderwijs, maar enkel op voordracht van een lokale taskforce capaciteit, daarbij gebruik makende van de voorziene capaciteitsmiddelen voor het gewoon onderwijs.

BIJLAGE

Overzicht